

Έντυπο: 300.1.1

Φορέας Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας της Ανώτερης Εκπαίδευσης

Κυπριακή Δημοκρατία

Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης Προγράμματος Σπουδών

Ίδρυμα: **Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου**

Πρόγραμμα Σπουδών: **Βυζαντινή Μουσική - Ψαλτική Τέχνη**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Οδηγίες.....	3
Επιτροπή Εξωτερικής Αξιολόγησης.....	4
Εισαγωγή.....	5
Ευρήματα.....	6
Συμπεράσματα και Εισηγήσεις της Επιτροπής Εξωτερικής Αξιολόγησης.....	12
Έντυπο: 300.1.....	13

ΟΔΗΓΙΕΣ:

Το παρόν έγγραφο έχει καταρτιστεί στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Φορέα Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας, στη βάση των προνοιών του «περί της Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας της Ανώτερης Εκπαίδευσης και της Ίδρυσης και Λειτουργίας Φορέα για Συναφή Θέματα Νόμου του 2015» [Ν. 136 (I)/2015].

Το έντυπο συμπληρώνεται από την Επιτροπή Εξωτερικής Αξιολόγησης για έκαστο πρόγραμμα σπουδών.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ:

ΟΝΟΜΑ	ΤΙΤΛΟΣ	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ / ΙΔΡΥΜΑ
Χαλδαιάκης Αχιλλεύς	Καθηγητής	ΕΚΠΑ
Δαγδιέλης Βασίλειος	Καθηγητής	ΠΑΜΑΚ
Μακρής Ευστάθιος	Αν. Καθηγητής	Ιόνιο Παν/μιο
Καραγκούνης Κων/νος	Αν. Καθηγητής	ΑΕΑΑ
Ζαχαριάδου Χρυστάλλα	Μεταπτ. Φοιτήτρια	Παν/μιο Κύπρου

Ημερομηνία και Ώρα Επιτόπιας Επίσκεψης: 11 Ιουλίου 2019

Διάρκεια Επιτόπιας Επίσκεψης: 8 ώρες

ΕΙΣΑΓΩΓΗ:

I. Η διαδικασία Εξωτερικής Αξιολόγησης

- Σύντομη περιγραφή των εγγράφων που μελετήθηκαν, της επιτόπου επίσκεψης, των συναντήσεων και των υποδομών στις οποίες πραγματοποιήθηκε η επίσκεψη.
- **Αίτηση Αξιολόγησης - Πιστοποίηση Προγράμματος Σπουδών (Έντυπο 200.1)**
- **Οδηγοί Μελέτης (Έντυπο 200.1.3)**
- **Αναλυτικά Βιογραφικά (Έντυπο 500.1.3)**

II. Διαδικασία Εσωτερικής Αξιολόγησης

- Σχόλια όσον αφορά στην ποιότητα και την πληρότητα της αίτησης που υποβλήθηκε από το ίδρυμα ανώτερης εκπαίδευσης (Έντυπο Αρ. 200.1, αλλά και όσον αφορά στην γενική αποδοχή και συμμετοχή στις διαδικασίες Διασφάλισης Ποιότητας από μέρος του Ιδρύματος, γενικότερα, και για το υπό αξιολόγηση πρόγραμμα σπουδών συγκεκριμένα.
- **Η αίτηση που υποβλήθηκε περιλαμβάνει όλα τα απαραίτητα στοιχεία για την αξιολόγηση του Προγράμματος Σπουδών, το δε Ίδρυμα ακολούθησε με τον ενδεδειγμένο τρόπο όλες τις απαραίτητες διαδικασίες. Ως προς την ποιότητά της η αίτηση παρουσιάζει ορισμένες εκφραστικές αστοχίες και επιπλέον ασάφειες περιεχομένου, οι οποίες σχολιάζονται αναλυτικότερα στη συνέχεια.**

Κριτήρια και Δείκτες Ποιότητας Εξωτερική Αξιολόγηση Προγράμματος Σπουδών

Ίδρυμα: **Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου**

Τίτλος Προγράμματος: **Βυζαντινή Μουσική - Ψαλτική Τέχνη**

Διάρκεια Προγράμματος: **4 έτη**

Ημερομηνία Αξιολόγησης: **12 Ιουλίου 2019**

Το παρόν έγγραφο έχει καταρτιστεί στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Φορέα Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας, στη βάση των προνοιών του «περί της Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας της Ανώτερης Εκπαίδευσης και της Ίδρυσης και Λειτουργίας Φορέα για Συναφή Θέματα Νόμου του 2015» [N. 136 (I)/2015].

Το έγγραφο περιγράφει τα κριτήρια και τους δείκτες ποιότητας που θα εφαρμόζονται για την αξιολόγηση των προγραμμάτων σπουδών των ιδρυμάτων ανώτερης εκπαίδευσης από την Επιτροπή Εξωτερικής Αξιολόγησης και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης.

ΟΔΗΓΙΕΣ: Σημειώστε από το 1-10 το βαθμό συμμόρφωσης για κάθε κριτήριο.

1 – 4:	Μη συμμόρφωση
5 ή 6:	Μερική συμμόρφωση
7 ή 8:	Ουσιαστική συμμόρφωση
9 ή 10:	Πλήρης συμμόρφωση

Επισημαίνεται ότι, σε περίπτωση κριτηρίων που δεν μπορούν να εφαρμοστούν, λόγω της φύσης του ιδρύματος ή/και του προγράμματος σπουδών, να σημειώνεται Δ/Ε = Δεν εφαρμόζεται και να εξηγήσετε ποια είναι η αντίστοιχη πολιτική του Ιδρύματος για το συγκεκριμένο κριτήριο

1. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ – ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΙ ΠΟΡΟΙ

1.1	Οργάνωση διδακτικού έργου	1-10
1.1.1	Τα κριτήρια εισδοχής φοιτητών/τριών στο πρόγραμμα σπουδών βασίζονται σε σαφείς κανονισμούς και στη συνεπή εφαρμογή τους.	6
1.1.2	Ο αριθμός φοιτητών κατά μάθημα επιτρέπει την εποικοδομητική διδασκαλία και επικοινωνία και συγκρίνεται θετικά με τα ισχύοντα διεθνή πρότυπα ή/και διεθνείς πρακτικές.	7
1.1.3	Η οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας εξασφαλίζει την ποιοτική υλοποίηση των στόχων του προγράμματος σπουδών και την επίτευξη των μαθησιακών αποτελεσμάτων. Συγκεκριμένα λαμβάνονται υπόψη:	
1.1.3.1	Η εφαρμογή συγκεκριμένου ακαδημαϊκού ημερολογίου και η έγκαιρη δημοσιοποίησή του.	Δ/Ε
1.1.3.2	Η γνωστοποίηση αναλυτικών περιγραμμάτων σπουδών στους φοιτητές/τριες και η εφαρμογή τους από τους διδάσκοντες.	Δ/Ε
1.1.3.3	Οι επικαιροποιημένες ιστοσελίδες των μαθημάτων με συμπληρωματικό εκπαιδευτικό υλικό	Δ/Ε
1.1.3.4	Οι διαδικασίες εκπόνησης πτυχιικών και μεταπτυχιακών εργασιών / πρακτικής άσκησης	Δ/Ε
1.1.3.5	Οι διαδικασίες διεξαγωγής και η μορφή εξετάσεων και αξιολόγησης φοιτητών/τριών.	Δ/Ε
1.1.3.6	Η αποτελεσματική ενημέρωση των φοιτητών/τριών και διευκόλυνση της συμμετοχής της στη βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας.	Δ/Ε
1.1.4	Παρέχονται στους φοιτητές/τριες του προγράμματος σπουδών, επαρκείς και σύγχρονοι μαθησιακοί πόροι περιλαμβανομένων:	
1.1.4.1	των εγκαταστάσεων	10
1.1.4.2	της βιβλιοθήκης	10
1.1.4.3	της υποδομής	10
1.1.4.4	της φοιτητικής μέριμνας	10
1.1.4.5	της ακαδημαϊκής καθοδήγησης	10

1.1.5	Εφαρμόζεται πολιτική τακτικής και αποτελεσματικής επικοινωνίας διδασκόντων – φοιτητών	10
1.1.6	Οι διδάσκοντες κάθε μαθήματος παρέχουν έγκαιρη και αποτελεσματική ανατροφοδότηση στους φοιτητές τους.	10
1.1.7	Οι θεσμοθετημένοι μηχανισμοί για τη στήριξη των φοιτητών και την επικοινωνία με το διδακτικό προσωπικό είναι αποτελεσματικοί.	10
1.1.8	Οι μηχανισμοί ελέγχου της επίδοσης των φοιτητών είναι αποτελεσματικοί.	10
1.1.9	Οι μηχανισμοί στήριξης των φοιτητών/τριών με προβληματική ακαδημαϊκή επίδοση είναι αποτελεσματικοί.	10
1.1.10	Οι διαδικασίες ακαδημαϊκής συμβουλευτικής (mentoring) είναι διαφανείς και αποτελεσματικές σε προπτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα και λαμβάνονται υπόψη στον υπολογισμό του ακαδημαϊκού φόρτου.	10
1.1.11	Στο πρόγραμμα σπουδών εφαρμόζεται αποτελεσματική πολιτική για την πρόληψη και εντοπισμό της λογοκλοπής.	10
1.1.12	Στο πρόγραμμα σπουδών οι μηχανισμοί διαχείρισης παραπόνων και επίλυσης διαφορών είναι ικανοποιητικοί.	10

Αιτιολογήστε την αριθμητική αξιολόγηση και σημειώστε τα επιπρόσθετα σχόλια που πιθανόν να έχετε για το κάθε κριτήριο/δείκτη.

- 1.1.1.** Η ΕΕΑ θεωρεί ότι πρέπει να τεθούν επιπλέον ειδικά κριτήρια για την εισαγωγή φοιτητών στο Πρόγραμμα, λόγω του καλλιτεχνικού χαρακτήρα αυτού, ο οποίος σαφέστατα προϋποθέτει συγκεκριμένες δεξιότητες και γνώσεις (βλ. λεπτομέρειες παρακάτω).
- 1.1.2.** Για τα πρακτικά μαθήματα Ψαλτικής συστήνεται η οργάνωση της διδασκαλίας σε μικρότερες ομάδες φοιτητών, ακόμη και η ατομική διδασκαλία. Η δυνατότητα θα πρέπει να περιγράφεται με σαφήνεια στο Πρόγραμμα Σπουδών.
- 1.1.3.** Επειδή δεν έχει υλοποιηθεί ακόμη το Πρόγραμμα Σπουδών, η ΕΕΑ δεν μπορεί να αξιολογήσει τις συγκεκριμένες παραμέτρους.
- 1.1.4.** Λαμβάνονται υπόψη οι γενικότερες καλές πρακτικές του EUC, δεδομένου ότι το συγκεκριμένο Πρόγραμμα δεν έχει λειτουργήσει ακόμη.
- 1.1.5-12** Λαμβάνονται υπόψη οι γενικότερες καλές πρακτικές του EUC. Αναμένεται η ίδια τακτική να εφαρμοστεί και στο υπό αξιολόγηση Πρόγραμμα. Προτείνεται τα ζητήματα αυτά να αναλύονται επαρκώς και στο Πρόγραμμα Σπουδών.

Σημειώστε:

- α) τον προσδοκώμενο αριθμό Κύπριων και αλλοδαπών φοιτητών στο πρόγραμμα σπουδών
 - **Η ΕΕΑ δεν έχει συγκεκριμένη πληροφόρηση**
- β) από ποιες χώρες αναμένεται ο μεγαλύτερος αριθμός φοιτητών
 - **Η ΕΕΑ δεν έχει συγκεκριμένη πληροφόρηση**
- γ) τον μέγιστο προγραμματισμένο αριθμό φοιτητών κατά τμήμα
 - **30 φοιτητές, σύμφωνα με τις πληροφορίες που δόθηκαν στην ΕΕΑ**

1.2	Διδασκαλία	1-10
1.2.1	Η μεθοδολογία του κάθε μαθήματος είναι κατάλληλη για την επίτευξη του σκοπού του μαθήματος και των επιμέρους θεματικών ενοτήτων.	7
1.2.2	Η μεθοδολογία του κάθε μαθήματος είναι κατάλληλη για ενήλικες.	10
1.2.3	Γίνεται συνεχής-διαμορφωτική αξιολόγηση και ανατροφοδότηση των φοιτητών σε τακτά διαστήματα.	Δ/Ε
1.2.4	Το σύστημα και τα κριτήρια αξιολόγησης και ανατροφοδότησης των επιδόσεων των φοιτητών/τριών στα μαθήματα είναι σαφή, επαρκή και σε γνώση των φοιτητών/τριών.	Δ/Ε
1.2.5	Εφαρμόζονται εκπαιδευτικές δραστηριότητες που ενθαρρύνουν την ενεργό συμμετοχή των φοιτητών/τριών στη μαθησιακή διαδικασία.	10
1.2.6	Στη διδασκαλία υιοθετείται η χρήση σύγχρονων εκπαιδευτικών τεχνολογιών που συνάδουν με διεθνή πρότυπα, συμπεριλαμβανομένης πλατφόρμας ηλεκτρονικής υποστήριξης μάθησης.	10
1.2.7	Το διδακτικό υλικό (βιβλία, εγχειρίδια, επιστημονικά περιοδικά, βάσεις δεδομένων και διδακτικές σημειώσεις) πληροί τις προδιαγραφές που προβλέπει η μεθοδολογία των επιμέρους μαθημάτων του προγράμματος σπουδών και επικαιροποιείται σε τακτά χρονικά διαστήματα.	7
<p>Αιτιολογήστε την αριθμητική αξιολόγηση και σημειώστε τα επιπρόσθετα σχόλια που πιθανόν να έχετε για το κάθε κριτήριο/δείκτη.</p> <p>1.2.1 Η βαθμολόγηση δίνεται κατά μέσο όρο.</p> <p>1.2.3 Επειδή δεν έχει υλοποιηθεί ακόμη το Πρόγραμμα Σπουδών, η ΕΕΑ δεν μπορεί να αξιολογήσει τις συγκεκριμένες παραμέτρους.</p> <p>1.2.4 Επειδή δεν έχει υλοποιηθεί ακόμη το Πρόγραμμα Σπουδών, η ΕΕΑ δεν μπορεί να αξιολογήσει τις συγκεκριμένες παραμέτρους.</p> <p>1.2.7 Η βαθμολόγηση δίνεται κατά μέσο όρο.</p>		

1.3	Διδακτικό Προσωπικό	1-10
1.3.1	Ο αριθμός του ακαδημαϊκού προσωπικού, πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης, και τα γνωστικά αντικείμενα του προσωπικού αυτού υποστηρίζουν επαρκώς το πρόγραμμα σπουδών.	9
1.3.2	Οι διδάσκοντες κάθε μαθήματος έχουν συναφή τυπικά κι ουσιαστικά προσόντα για τη διδασκαλία του μαθήματος, όπως περιγράφονται στις σχετικές νομοθεσίες, περιλαμβανομένων των ακόλουθων:	
1.3.2.1	Εξειδίκευση στα διδασκόμενα μαθήματα, με προτίμηση διδακτορικό στο θέμα.	7
1.3.2.2	Δημοσιεύσεις στο γνωστικό αντικείμενο	7
1.3.3	Τα γνωστικά αντικείμενα των Επισκεπτών Καθηγητών υποστηρίζουν επαρκώς το πρόγραμμα σπουδών.	Δ/Ε
1.3.4	Το Ειδικό Διδακτικό Προσωπικό έχει τα απαιτούμενα προσόντα, επαρκή επαγγελματική πείρα και εξειδίκευση για τη διδασκαλία περιορισμένου αριθμού μαθημάτων του προγράμματος σπουδών.	Δ/Ε
1.3.5	Σε κάθε πρόγραμμα σπουδών, το Ειδικό Διδακτικό Προσωπικό δεν υπερβαίνει το 30% του διδακτικού ερευνητικού προσωπικού.	Δ/Ε
1.3.6	Το διδακτικό προσωπικό κάθε ιδιωτικής και δημόσιας σχολής κατά ποσοστό όχι μικρότερο του 70% κατέχει αναγνωρισμένο ακαδημαϊκό τίτλο κατά μία βαθμίδα ανώτερο από το επίπεδο του προγράμματος στο οποίο διδάσκει.	10
1.3.7	Ο λόγος του αριθμού μαθημάτων του προγράμματος σπουδών που διδάσκεται από ακαδημαϊκό προσωπικό πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης προς τον αριθμό των μαθημάτων που διδάσκεται από ακαδημαϊκό προσωπικό μερικής απασχόλησης διασφαλίζει την ποιότητα σπουδών του προγράμματος σπουδών.	Δ/Ε
1.3.8	Ο λόγος του αριθμού φοιτητών προς το συνολικό αριθμό του διδακτικού προσωπικού είναι επαρκής για την υποστήριξη και τη διασφάλιση της ποιότητας του προγράμματος σπουδών.	Δ/Ε
1.3.9	Ο χρόνος διδασκαλίας του ακαδημαϊκού προσωπικού δεν περιορίζει τη διεξαγωγή έρευνας, τη συγγραφή και την κοινωνική προσφορά.	10

1.3.10	Οι μελλοντικές αποχωρήσεις / συνταξιοδοτήσεις, αναμενόμενες προσλήψεις και εξελίξεις του ακαδημαϊκού προσωπικού εξασφαλίζουν την ομαλή υλοποίηση του προγράμματος σπουδών σε ορίζοντα πενταετίας.	Δ/Ε
1.3.11	Ο Συντονιστής του προγράμματος έχει τα προσόντα και την εμπειρία για να συντονίζει με επάρκεια το πρόγραμμα σπουδών.	8
<p>Αιτιολογήστε την αριθμητική αξιολόγηση και σημειώστε τα επιπρόσθετα σχόλια που πιθανόν να έχετε για το κάθε κριτήριο/δείκτη.</p> <p>1.3.2 Η βαθμολόγηση δίνεται κατά μέσο όρο. Επιχειρούνται ειδικότερα σχόλια κατωτέρω, στον οικείο τόπο.</p> <p>1.3.11 Συνεκτιμώνται κατά μέσο όρο τα προσόντα και η εμπειρία αμφοτέρων των Συντονιστών.</p>		

2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΤΙΤΛΟΙ ΣΠΟΥΔΩΝ

2.1	Σκοπός και μαθησιακά αποτελέσματα του Προγράμματος Σπουδών	1-10
2.1.1	Ο σκοπός και οι στόχοι του προγράμματος σπουδών διατυπώνονται σε μορφή αναμενόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων και συνάδουν με την αποστολή και τη στρατηγική του ιδρύματος.	8
2.1.2	Ο σκοπός του προγράμματος και τα μαθησιακά αποτελέσματα αξιοποιούνται ως οδηγός για τον σχεδιασμό του προγράμματος σπουδών.	8
2.1.3	Ο τίτλος και το πρόγραμμα σπουδών ανταποκρίνονται στις βασικές πρόνοιες των αντίστοιχων Επαγγελματικών και Επιστημονικών Σωμάτων, για σκοπούς εγγραφής στα σώματα αυτά.	Δ/Ε
2.1.4	Το περιεχόμενο του προγράμματος, οι μορφές αξιολόγησης, τα διδακτικά υλικά και ο εξοπλισμός οδηγούν στην επίτευξη του σκοπού του προγράμματος και στη διασφάλιση των αναμενόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων.	8
2.1.5	Τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του προγράμματος σπουδών είναι γνωστά στους φοιτητές/τριες και στα μέλη του ακαδημαϊκού και διδακτικού προσωπικού.	10
2.1.6	Η μαθησιακή διαδικασία είναι κατάλληλα σχεδιασμένη, ώστε να επιτυγχάνονται τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα.	8
2.1.7	Ο τίτλος σπουδών που απονέμεται στους/στις φοιτητές/τριες ανταποκρίνεται στον σκοπό και στα μαθησιακά αποτελέσματα του προγράμματος.	10

Αιτιολογήστε την αριθμητική αξιολόγηση και σημειώστε τα επιπρόσθετα σχόλια που πιθανόν να έχετε για το κάθε κριτήριο/δείκτη.

2.2	Δομή και Περιεχόμενο του Προγράμματος Σπουδών	1-10
2.2.1	Τα αναλυτικά προγράμματα των μαθημάτων καθορίζουν με σαφήνεια τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα, το περιεχόμενο, τις διδακτικές και μαθησιακές προσεγγίσεις και τον τρόπο αξιολόγησης της επίδοσης των φοιτητών/τριών.	8
2.2.2	Εφαρμόζεται το Ευρωπαϊκό Σύστημα Συσσώρευσης και Μεταφοράς Πιστωτικών Μονάδων (ECTS) και υπάρχει πραγματική αντιστοιχία πιστωτικών μονάδων και φόρτου εργασίας κατά μάθημα και κατά εξάμηνο για τον φοιτητή, είτε αυτός παρακολουθεί συγκεκριμένο πρόγραμμα σπουδών είτε είναι εγγεγραμμένος και φοιτά παράλληλα σε περισσότερα προγράμματα σπουδών, σύμφωνα με την ευρωπαϊκή πρακτική στα ιδρύματα ανώτερης εκπαίδευσης.	10
2.2.3	Το πρόγραμμα σπουδών είναι δομημένο με συνεκτικό τρόπο και ακολουθία, ώστε έννοιες που λειτουργούν ως προϋποθέσεις να προηγούνται της διδασκαλίας άλλων πιο σύνθετων και γνωστικά πιο απαιτητικών εννοιών.	6
2.2.4	Ο τίτλος του προγράμματος, τα μαθησιακά αποτελέσματα, και το περιεχόμενο είναι συμβατά μεταξύ τους.	10
2.2.5	Το πρόγραμμα σπουδών, πέραν των μαθημάτων στα κύρια γνωστικά αντικείμενα, περιέχει ικανοποιητικό αριθμό μαθημάτων γενικής εκπαίδευσης.	5
2.2.6	Το περιεχόμενο των μαθημάτων και ενοτήτων και οι αντίστοιχες εκπαιδευτικές δραστηριότητες είναι κατάλληλες για την επίτευξη των επιδιωκόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων σε ό,τι αφορά στις γνώσεις, στις δεξιότητες και στις ικανότητες που πρέπει να αναπτύσσουν οι φοιτητές/τριες.	9
2.2.7	Ο αριθμός και το περιεχόμενο των μαθημάτων του προγράμματος είναι επαρκή για την επίτευξη των μαθησιακών αποτελεσμάτων.	9
2.2.8	Το περιεχόμενο των μαθημάτων του προγράμματος αντικατοπτρίζει τα τελευταία επιτεύγματα / εξελίξεις στην επιστήμη, στις τέχνες, στην έρευνα και στην τεχνολογία.	8
2.2.9	Δίνεται ευελιξία επιλογών / δυνατότητα προσαρμογής στις προσωπικές ανάγκες ή στις ανάγκες των φοιτητών/τριών με ειδικές ανάγκες.	Δ/Ε
Αιτιολογήστε την αριθμητική αξιολόγηση και σημειώστε τα επιπρόσθετα σχόλια που πιθανόν να έχετε για το κάθε κριτήριο/δείκτη.		

2.2.3 Ειδικότερη αξιολόγηση της δομής του Προγράμματος Σπουδών αναπτύσσεται κατωτέρω, στον οικείο τόπο.

2.2.5 Οι σχετικές ελλείψεις αναφέρονται κατωτέρω, στον οικείο τόπο.

Σημειώστε πόσοι αναμένεται να είναι οι φοιτητές με παράλληλη φοίτηση και σε άλλο ακαδημαϊκό ίδρυμα, με βάση την ως τώρα γνώση σας για φοιτητές με παράλληλη φοίτηση στα προγράμματα του Ιδρύματός σας.

Η ΕΕΑ δεν έχει σχετική πληροφόρηση.

2.3	Διασφάλιση Ποιότητας του Προγράμματος Σπουδών	1-10
2.3.1	Οι ρυθμίσεις που αφορούν στη διασφάλιση της ποιότητας του προγράμματος σπουδών καθορίζουν σαφείς αρμοδιότητες και διαδικασίες.	10
2.3.2	Διασφαλίζεται η συμμετοχή στις διαδικασίες του συστήματος διασφάλισης ποιότητας του προγράμματος σπουδών	
	2.3.2.1 των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού	10
	2.3.2.2 των μελών του διοικητικού προσωπικού	10
	2.3.2.3 των φοιτητών/τριών	10
2.3.3	Ο οδηγός, ή/και οι κανονισμοί διασφάλισης ποιότητας παρέχουν αναλυτικές πληροφορίες και στοιχεία για την υποστήριξη και διαχείριση του προγράμματος σπουδών.	10
2.3.4	Η διαδικασία διασφάλισης ποιότητας αποτελεί ακαδημαϊκή διαδικασία και δεν υπόκειται σε περιορισμούς από μη ακαδημαϊκούς παράγοντες.	10
<p>Αιτιολογήστε την αριθμητική αξιολόγηση και σημειώστε τα επιπρόσθετα σχόλια που πιθανόν να έχετε για το κάθε κριτήριο/δείκτη.</p> <p>Λαμβάνονται υπόψη οι καλές πρακτικές του EUC, οι οποίες θεωρείται δεδομένο ότι θα εφαρμοστούν και στο συγκεκριμένο Πρόγραμμα.</p>		

2.4	Διαχείριση του Προγράμματος Σπουδών	1-10
2.4.1	Διενεργείται αποτελεσματική διαχείριση του προγράμματος σπουδών όσον αφορά στον σχεδιασμό, στην έγκριση, στην παρακολούθηση και στην αναθεώρησή του.	10
2.4.2	Διασφαλίζεται ότι τα μαθησιακά αποτελέσματα μπορούν να επιτευχθούν στη βάση του προβλεπόμενου χρονοδιαγράμματος.	10
2.4.3	Διασφαλίζεται ότι η διαδικασία διαχείρισης και ανάπτυξης των προγραμμάτων σπουδών είναι ακαδημαϊκή διαδικασία η οποία λειτουργεί χωρίς οποιεσδήποτε μη ακαδημαϊκές παρεμβάσεις.	10
2.4.4	Η ακαδημαϊκή ιεραρχία του ιδρύματος (Πρύτανης, Αντιπρυτάνεις, Κοσμήτορες, Πρόεδροι και Συντονιστές προγραμμάτων, ακαδημαϊκό προσωπικό) έχουν την αποκλειστική ευθύνη για την ακαδημαϊκή αριστεία και την ανάπτυξη των προγραμμάτων σπουδών.	10
2.4.5	Οι πληροφορίες που αφορούν στο πρόγραμμα σπουδών αναρτώνται δημόσια και περιλαμβάνουν:	
2.4.5.1	Τις διατάξεις αναφορικά με τις πιστώσεις μονάδων	10
2.4.5.2	Τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα	10
2.4.5.3	Τη μεθοδολογία	10
2.4.5.4	Τις περιγραφές των μαθημάτων	10
2.4.5.5	Τη δομή του προγράμματος	10
2.4.5.6	Τα κριτήρια εισδοχής	10
2.4.5.7	Τη μορφή και τις διαδικασίες αξιολόγησης των φοιτητών/τριών	10
2.4.6	Η απονομή του τίτλου σπουδών συνοδεύεται από «Παράρτημα Διπλώματος»(diploma supplement) το οποίο είναι σύμφωνο με τις ευρωπαϊκές και διεθνείς προδιαγραφές.	10
2.4.7	Διασφαλίζεται αποτελεσματικός μηχανισμός αξιολόγησης του προγράμματος σπουδών από τους/τις φοιτητές/τριες.	10
2.4.8	Η αναγνώριση και η μεταφορά πιστωτικών μονάδων από προηγούμενη φοίτηση ρυθμίζεται με διαδικασίες και κανονισμούς οι οποίοι διασφαλίζουν ότι οι περισσότερες πιστωτικές μονάδες απονέμονται από το ίδρυμα που απονέμει τον τίτλο.	10
Αιτιολογήστε την αριθμητική αξιολόγηση και σημειώστε τα επιπρόσθετα σχόλια που πιθανόν να έχετε για το κάθε κριτήριο/δείκτη.		

Λαμβάνονται υπόψη οι καλές πρακτικές του EUC, οι οποίες θεωρείται δεδομένο ότι θα εφαρμοστούν και στο συγκεκριμένο Πρόγραμμα.

Σημειώστε σε περίπτωση πρακτικής άσκησης:

- Πόσες είναι οι πιστωτικές μονάδες για μαθήματα και πόσες για την πρακτική άσκηση
- Σε ποιο εξάμηνο γίνεται η πρακτική άσκηση
- Αν η πρακτική άσκηση γίνεται στην χώρα στην οποία εδρεύει το Ίδρυμα που απονέμει τον τίτλο.

Η ΕΕΑ δεν έχει συγκεκριμένη πληροφόρηση.

2.5	Διεθνής Διάσταση του Προγράμματος Σπουδών	1-10
2.5.1	Οι συνεργασίες του προγράμματος με άλλα ιδρύματα συγκρίνονται θετικά με αντίστοιχες συνεργασίες άλλων τμημάτων / προγραμμάτων σπουδών στον ευρωπαϊκό και διεθνή χώρο.	Δ/Ε
2.5.2	Προσελκύνονται Επισκέπτες Καθηγητές εγνωσμένου κύρους.	Δ/Ε
2.5.3	Συμμετέχουν οι φοιτητές/τριες σε προγράμματα ανταλλαγών.	Δ/Ε
2.5.4	Η ακαδημαϊκή φυσιογνωμία του προγράμματος σπουδών είναι συμβατή με αντίστοιχα προγράμματα σπουδών στον κυπριακό χώρο και διεθνώς.	7
<p>Αιτιολογήστε την αριθμητική αξιολόγηση και σημειώστε τα επιπρόσθετα σχόλια που πιθανόν να έχετε για το κάθε κριτήριο/δείκτη.</p> <p>Σχολιάστε, επίσης, τον βαθμό στον οποίο το πρόγραμμα συγκρίνεται θετικά με τα αντίστοιχα προγράμματα που λειτουργούν στην Κύπρο και στο εξωτερικό σε Ιδρύματα της ίδιας βαθμίδας.</p> <p>2.5.4. Το Πρόγραμμα συγκρίνεται εν προκειμένω με τα αντίστοιχα/συναφή Προγράμματα των Ελληνικών Παν/μίων και Ανώτατων Εκκλ. Ακαδημιών (ΕΚΠΑ, ΑΠΘ, ΠΑΜΑΚ, ΙΠ, ΑΕΑ). Υπό τη μορφή που το Πρόγραμμα υποβλήθηκε στην ΕΕΑ εμφανίζεται μερικώς συμβατό με τα ανωτέρω, καθώς υπολείπεται στο επιστημονικό-ερευνητικό επίπεδο, υπερτερεί όμως ως προς την πρακτική-καλλιτεχνική διάσταση.</p>		

2.6	Σύνδεση με αγορά εργασίας και κοινωνία	1-10
2.6.1	Οι διαδικασίες οι οποίες εφαρμόστηκαν για την ανταπόκριση του προγράμματος στις επιστημονικές και επαγγελματικές δραστηριότητες των αποφοίτων είναι επαρκείς και αποτελεσματικές.	10
2.6.2	Με βάση τη μελέτη βιωσιμότητας αναμένεται απορρόφηση των αποφοίτων σε ικανοποιητικό βαθμό.	7
2.6.3	Τα οφέλη της κοινωνίας από το πρόγραμμα σπουδών είναι σημαντικά.	10
<p>Αιτιολογήστε την αριθμητική αξιολόγηση και σημειώστε τα επιπρόσθετα σχόλια που πιθανόν να έχετε για το κάθε κριτήριο/δείκτη.</p>		

3. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΚΑΙ Η ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

3.1	Συνέργεια Έρευνας και Διδασκαλίας	1-10
3.1.1	Διασφαλίζεται ότι η διδασκαλία και η μάθηση έχει επαρκώς διαφωτιστεί από την έρευνα.	8
3.1.2	Τα νέα αποτελέσματα της έρευνας είναι ενσωματωμένα στο περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών.	8
3.1.3	Παρέχονται επαρκείς και ικανοποιητικές εγκαταστάσεις και εξοπλισμός για τη στήριξη των ερευνητικών συνιστωσών του προγράμματος σπουδών τα οποία είναι διαθέσιμα και προσβάσιμα στο προσωπικό και στους φοιτητές/τριες.	Δ/Ε
3.1.4	Τα αποτελέσματα της ερευνητικής δραστηριότητας του ακαδημαϊκού προσωπικού δημοσιεύονται σε διεθνή περιοδικά με το σύστημα κριτών, σε διεθνή συνέδρια, πρακτικά συνεδριών εκδόσεις κλπ.	Δ/Ε
3.1.5	Η εξωτερική, μη κρατική, χρηματοδότηση των ερευνητικών δραστηριοτήτων του ακαδημαϊκού προσωπικού συγκρίνεται θετικά με τη χρηματοδότηση των άλλων ιδρυμάτων στην Κύπρο και στο εξωτερικό.	Δ/Ε
3.1.6	Η εσωτερική, χρηματοδότηση των ερευνητικών δραστηριοτήτων του ακαδημαϊκού προσωπικού συγκρίνεται θετικά με τη χρηματοδότηση των άλλων ιδρυμάτων στην Κύπρο και στο εξωτερικό.	Δ/Ε
3.1.7	Η πολιτική, έμμεσης ή άμεσης, εσωτερικής χρηματοδότησης των ερευνητικών δραστηριοτήτων του ακαδημαϊκού προσωπικού είναι ικανοποιητική.	Δ/Ε
3.1.8	Η συμμετοχή των φοιτητών/τριών, ακαδημαϊκού, εκπαιδευτικού και διοικητικού προσωπικού του προγράμματος σε ερευνητικές δραστηριότητες και έργα είναι ικανοποιητική.	Δ/Ε
3.1.9	Η εκπαίδευση φοιτητών/τριών στην ερευνητική διαδικασία είναι επαρκής	Δ/Ε

Αιτιολογήστε την αριθμητική αξιολόγηση και σημειώστε τα επιπρόσθετα σχόλια που πιθανόν να έχετε για το κάθε κριτήριο/δείκτη.

Το Πρόγραμμα δεν έχει ακόμη εφαρμοστεί. Το παραπάνω δεδομένα αναμένεται να αξιολογηθούν μελλοντικά.

4. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ, ΦΟΙΤΗΤΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

4.1	Διοικητικοί Μηχανισμοί	1-10
4.1.1	Υπάρχει Υπηρεσία Φοιτητικής Μέριμνας που υποστηρίζει τους φοιτητές/τριες στα ακαδημαϊκά και προσωπικά τους προβλήματα και δυσκολίες.	10
4.1.2	Οι θεσμοθετημένοι διοικητικοί μηχανισμοί για παρακολούθηση και στήριξη φοιτητών είναι επαρκείς.	10
4.1.3	Η απόδοση των μηχανισμών αυτών αξιολογείται στη βάση συγκεκριμένων κριτηρίων.	10

Αιτιολογήστε την αριθμητική αξιολόγηση και σημειώστε τα επιπρόσθετα σχόλια που πιθανόν να έχετε για το κάθε κριτήριο/δείκτη.

Λαμβάνονται υπόψη οι καλές πρακτικές του EUC, οι οποίες θεωρείται δεδομένο ότι θα εφαρμοστούν και στο συγκεκριμένο Πρόγραμμα.

4.2	Υποδομές / Υποστήριξη	1-10
4.2.1	Υπάρχουν κατάλληλα βιβλία και έγκριτα περιοδικά που υποστηρίζουν το πρόγραμμα.	10
4.2.2	Υπάρχει υποστηρικτική πλατφόρμα εσωτερικής επικοινωνίας.	10
4.2.3	Οι εγκαταστάσεις είναι επαρκείς σε αριθμό και μέγεθος.	10
4.2.4	Ο εξοπλισμός που χρησιμοποιείται στη διδασκαλία και την εκμάθηση (εργαστηριακός και ηλεκτρονικός εξοπλισμός, αναλώσιμα, κ.τ.λ.) είναι ποσοτικά και ποιοτικά επαρκής.	10
4.2.5	Το διδακτικό υλικό (βιβλία, εγχειρίδια, επιστημονικά περιοδικά, βάσεις δεδομένων) είναι επαρκές και εύκολα προσβάσιμο από τους φοιτητές/τριες.	10
4.2.6	Το διδακτικό υλικό (βιβλία, εγχειρίδια, επιστημονικά περιοδικά, βάσεις δεδομένων) ενημερώνεται με τις πιο πρόσφατες εκδόσεις, σε τακτά χρονικά διαστήματα.	Δ/Ε
4.2.7	Παρέχονται, στο διδακτικό προσωπικό, δυνατότητες επιμόρφωσης σε μεθόδους διδασκαλίας, στην εκπαίδευση ενηλίκων και στις νέες τεχνολογίες στη βάση δομημένου πλαισίου μάθησης.	8
<p>Αιτιολογήστε την αριθμητική αξιολόγηση και σημειώστε τα επιπρόσθετα σχόλια που πιθανόν να έχετε για το κάθε κριτήριο/δείκτη.</p> <p>Η ΕΕΑ θεωρεί ότι υφίσταται επαρκής βιβλιογραφία για την υποστήριξη του Προγράμματος, δεν μπορεί όμως να κρίνει κατά πόσο αυτή είναι προς το παρόν διαθέσιμη από την βιβλιοθήκη ή την ηλεκτρονική Βάση Δεδομένων του EUC και άρα εύκολα προσβάσιμη από τους φοιτητές/τριες του Προγράμματος.</p>		

4.3	Οικονομικοί Πόροι	1-10
4.3.1	Η διαχείριση και διάθεση των οικονομικών πόρων του προγράμματος σπουδών επιτρέπουν την ανάπτυξη του προγράμματος και του ακαδημαϊκού/εκπαιδευτικού προσωπικού.	10
4.3.2	Η διάθεση των οικονομικών πόρων που αφορούν ακαδημαϊκά θέματα είναι αρμοδιότητα των θεσμικών ακαδημαϊκών οργάνων.	Δ/Ε
4.3.3	Οι αμοιβές του ακαδημαϊκού και άλλου προσωπικού είναι ανάλογες με τις αμοιβές ακαδημαϊκού και άλλου προσωπικού αντίστοιχων ιδρυμάτων στην Κύπρο.	Δ/Ε
4.3.4	Τα δίδακτρα των φοιτητών/τριών συνάδουν με τα δίδακτρα αντίστοιχων ιδρυμάτων	Δ/Ε
Αιτιολογήστε την αριθμητική αξιολόγηση και σημειώστε τα επιπρόσθετα σχόλια που πιθανόν να έχετε για το κάθε κριτήριο/δείκτη.		

Το πιο κάτω κριτήριο ισχύει επιπρόσθετα για τα εξ αποστάσεως προγράμματα σπουδών.

5.	ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	1-10
5.1	Οι διαδικασίες ανατροφοδότησης των διδασκόντων αναφορικά με την αξιολόγηση του διδακτικού τους έργου από τους φοιτητές είναι ικανοποιητικές.	8
5.2	Η διαδικασία και οι προϋποθέσεις πρόσληψης ακαδημαϊκού / διδακτικού προσωπικού διασφαλίζουν ότι οι υποψήφιοι διαθέτουν τις απαραίτητες ικανότητες και εμπειρία για εξ αποστάσεως εκπαίδευση.	9
5.3	Μέσα από θεσμοθετημένες διαδικασίες, παρέχεται κατάλληλη εκπαίδευση, καθοδήγηση και υποστήριξη στους διδάσκοντες, για να μπορέσουν να υποστηρίξουν αποδοτικά την εκπαιδευτική διαδικασία.	9
5.4	Οι μηχανισμοί ελέγχου της επίδοσης των φοιτητών είναι ικανοποιητικοί.	8
5.5	Παρέχεται κατάλληλη καθοδήγηση στους εκπαιδευόμενους από τους διδάσκοντες μέσα από θεσμοθετημένες διαδικασίες.	9
5.6	Εξασφαλίζεται σε ικανοποιητικό βαθμό η ομαλή εξ αποστάσεως επικοινωνία εκπαιδευτικού προσωπικού και φοιτητών.	10
5.7	Διασφαλίζεται η συνέπεια της αξιολόγησης, η ισότιμη εφαρμογή της σε όλους τους/τις φοιτητές/τριες και η τήρηση προκαθορισμένων διαδικασιών.	Δ/Ε
5.8	Το διδακτικό υλικό (βιβλία, εγχειρίδια, επιστημονικά περιοδικά, βάσεις δεδομένων) πληροί τις προδιαγραφές που προβλέπει η μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και επικαιροποιείται σε τακτά χρονικά διαστήματα.	8
5.9	Το πρόγραμμα διαθέτει κατάλληλες και επαρκείς υποδομές υποστήριξης της μάθησης.	10
5.10	Οι υποστηρικτικές υποδομές είναι εύκολα προσβάσιμες.	10
5.11	Οι φοιτητές ενημερώνονται και εκπαιδεύονται σχετικά με τα διαθέσιμες εκπαιδευτικές υποδομές.	10
5.12	Οι διαδικασίες συστηματικού ελέγχου και βελτίωσης των υποστηρικτικών υπηρεσιών είναι συχνές και αποτελεσματικές.	9
5.13	Οι υποδομές για εξ αποστάσεως εκπαίδευση είναι συγκρίσιμες με τις υποδομές Παν/μίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και διεθνώς.	10

5.14	Οι υπηρεσίες ηλεκτρονικής βιβλιοθήκης παρέχονται σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική, ώστε να υποστηρίζονται οι ανάγκες των φοιτητών και των διδασκόντων.	9
5.15	Οι φοιτητές/τριες και οι διδάσκοντες έχουν πρόσβαση στις απαραίτητες για το πρόγραμμα, το επίπεδο και τον τρόπο διδασκαλίας τους ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης.	10
5.16	Το ποσοστό του διδακτικού προσωπικού σε ένα πρόγραμμα σπουδών που προσφέρεται εξ αποστάσεως, το οποίο κατέχει διδακτορικό τίτλο, δεν είναι μικρότερο από 75%.	5

Αιτιολογήστε την αριθμητική αξιολόγηση και σημειώστε τα επιπρόσθετα σχόλια που πιθανόν να έχετε για το κάθε κριτήριο/δείκτη.

5.16 Το ποσοστό του διδακτικού προσωπικού του Προγράμματος που κατέχει διδακτορικό τίτλο είναι μικρότερο του 50% (9/22).

Σημειώστε αν ισχύουν τα πιο κάτω, βάζοντας ✓ στο τετραγωνάκι δίπλα από τη δήλωση. Σε περίπτωση που δεν ισχύουν οι δηλώσεις, σημειώστε τι ισχύει:

Ο ανώτατος αριθμός φοιτητών ανά τμήμα δεν υπερβαίνει τους 30 φοιτητές.	✓
Είναι απαραίτητη η διεξαγωγή γραπτών εξετάσεων με φυσική παρουσία υπό την εποπτεία του ιδίου του Ιδρύματος ή υπό την εποπτεία αξιόπιστων φορέων που λειτουργούν στις χώρες των διδασκομένων.	✓
Ο αριθμός των τμημάτων εξ αποστάσεως προγράμματος στα οποία διδάσκει το ακαδημαϊκό προσωπικό δεν υπερβαίνει τον αριθμό των μαθημάτων που διδάσκει το διδακτικό προσωπικό στα συμβατικά προγράμματα και ο διδακτικός φόρτος του διδάσκοντος συνυπολογίζεται.	Δεν είναι γνωστό στην ΕΕΑ

Το πιο κάτω κριτήριο ισχύει επιπρόσθετα για τα διδακτορικά προγράμματα σπουδών.

6.	ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ	1-10
6.1	Διασφαλίζεται η ποιοτική παροχή διδακτορικών σπουδών μέσα από Κανονισμούς Διδακτορικών Σπουδών.	
6.2	Η δομή και το περιεχόμενο του διδακτορικού προγράμματος σπουδών είναι ικανοποιητικά και διασφαλίζουν την ποιοτική παροχή διδακτορικών σπουδών.	
6.3	Ο αριθμός του ακαδημαϊκού προσωπικού που θα υποστηρίξει το διδακτορικό πρόγραμμα σπουδών είναι επαρκής.	
6.4	Οι επιβλέποντες των διδακτορικών διατριβών έχουν τα ακαδημαϊκά προσόντα και την εμπειρία για την εποπτεία των συγκεκριμένων διατριβών.	
6.5	Η προσβασιμότητα των ενδιαφερόμενων μερών στους κανόνες διδακτορικών σπουδών είναι ικανοποιητική.	
6.6	Ο αριθμός των διδακτορικών φοιτητών τους οποίους επιβλέπει ένα ακαδημαϊκό μέλος είναι ικανοποιητικός για τη συνεχή και αποτελεσματική ανατροφοδότηση του φοιτητή και σύμφωνος με τα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα.	
6.7	Τα ερευνητικά ενδιαφέροντα των ακαδημαϊκών συμβούλων και επιβλεπόντων είναι ικανοποιητικά και καλύπτουν τα θεματικά πεδία έρευνας των διδακτορικών φοιτητών του προγράμματος.	
<p>Αιτιολογήστε την αριθμητική αξιολόγηση και σημειώστε τα επιπρόσθετα σχόλια που πιθανόν να έχετε για το κάθε κριτήριο/δείκτη.</p> <p>Σημειώστε τον αριθμό διδακτορικών φοιτητών που επιβλέπει κάθε μέλος ΔΕΠ του προγράμματος και την ακαδημαϊκή βαθμίδα στην οποία βρίσκεται ο επιβλέπων.</p>		

ΕΥΡΗΜΑΤΑ:

1. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ – ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΙ ΠΟΡΟΙ

- **Οργάνωση διδακτικού έργου**
- **Διδασκαλία**
- **Διδακτικό προσωπικό**

Σύμφωνα και με την κείμενη κυπριακή νομοθεσία, στο Πρόγραμμα δεν είναι δυνατόν να διδάξουν μη κάτοχοι πανεπιστημιακού τίτλου. Ως εκ τούτου, πρέπει να ληφθεί σχετική μέριμνα για όσους εκ των ήδη προτεινόμενων διδασκόντων του Προγράμματος δεν πληρούν τις συγκεκριμένες προϋποθέσεις.

2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΤΙΤΛΟΙ ΣΠΟΥΔΩΝ

- Σκοπός και μαθησιακά αποτελέσματα του Προγράμματος Σπουδών
- Δομή και Περιεχόμενο του Προγράμματος Σπουδών
- Διασφάλιση Ποιότητας του Προγράμματος Σπουδών
- Διαχείριση του Προγράμματος Σπουδών
- Διεθνής Διάσταση του Προγράμματος Σπουδών
- Σύνδεση με την Αγορά Εργασίας και την Κοινωνία

Κατά την κρίση της ΕΕΑ στην περιγραφή του Προγράμματος πρέπει να αποτυπωθεί ευκρινέστερα το στίγμα της φιλοσοφίας, στοχοθεσίας και προοπτικής του, κυρίως σε σχέση με το διαφαινόμενο δίπολο αφενός μεν της «εκκλησιολογικής» αφετέρου δε της ακαδημαϊκής-επιστημονικής διάστασής του. Η ΕΕΑ θα ευχόταν η βαρύτητα του Προγράμματος να κλίνει προς τη δεύτερη προοπτική, προκειμένου να διασφαλιστεί το υψηλό επίπεδο της παρεχόμενης ακαδημαϊκής-επιστημονικής-καλλιτεχνικής εκπαίδευσης.

Η Επιτροπή κρίνει ως ουτοπική την επίτευξη των μαθησιακών στόχων που περιγράφονται στο πρόγραμμα, χωρίς την πρότερη ύπαρξη βασικών μουσικών δεξιοτήτων και γνώσεων. Έναντι της απροϋπόθετης εισαγωγής υποψηφίων φοιτητών στο Πρόγραμμα, η ΕΕΑ προτείνει την εφαρμογή ειδικών προϋποθέσεων. Συνιστάται η θεσμοθέτηση ακρόασης για τους υποψήφιους φοιτητές, κατά την οποία αυτοί θα καλούνται να αποδώσουν εκ πρώτης όψεως ένα πολύ απλό μουσικό κείμενο σε βυζαντινή σημειογραφία (παραλλαγή και μέλος) και να απαντήσουν σε ερωτήσεις στοιχειώδους μουσικής θεωρίας.

Η ΕΕΑ προτείνει αφενός μεν για την περιγραφή του γνωστικού αντικείμενου να χρησιμοποιείται ενιαία ο όρος **Ψαλτική Τέχνη**, αφετέρου δε για τον προσδιορισμό του προς διδασκαλία ψαλτικού ρεπερτορίου να υιοθετηθεί η δόκιμη και καθιερωμένη ορολογία, η σχετική με τα γένη (Ειρμολογικό-Στιχηραρικό-Παπαδικό κ.λπ.) και είδη της βυζαντινής μελοποιίας, με χρήση και ειδικότερων, ιστοριοκεντρικής ή υφολογικής προοπτικής (π.χ. παλαιό-νέο, αργό-σύντομο ή και μνεία της ανά αιώνες χρονικής περιόδου), επισημάνσεων.

Ειδικότερα, επί του συνόλου των προτεινόμενων μαθημάτων προτείνονται οι κάτωθι μεταβολές-διορθώσεις στους υφιστάμενους τίτλους (που εγείρουν αναγκαιότητα και ανάλογων αναπροσαρμογών στο ήδη περιγεγραμμένο περιεχόμενό τους):

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΙΤΛΟΣ	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΤΙΤΛΟΣ
1. Θεωρία και Πράξη I	Προθεωρία Ψαλτικής Τέχνης I
2. Υμνολογία	-
3. Φωνητική-Ορθοφωνία	-
4. Ιστορία της Βυζαντινής Μουσικής	Ιστορική επισκόπηση της ψαλτικής παράδοσης
5. Θεωρία και Πράξη II	Προθεωρία Ψαλτικής Τέχνης II
6. Μορφολογία της Ψαλτικής-Ανάλυση	Μορφολογία-Ανάλυση στην Ψαλτική Τέχνη

7. Σύντομο Ειρμολόγιο-Σύντομα μέλη	Ειρμολόγιο (σύντομο)
8. Θεολογική προσέγγιση της Λατρείας (Λειτουργική)	-
9. Αργό Ειρμολόγιο	Ειρμολόγιο (αργό)
10. Εορτολογία-Αγιολογία	-
11. Διαχείριση άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς-ψηφιακά μέσα	
12. Αρμονικά-Κατατομή Μονοχόρδου	-
13. Ψαλτική Τέχνη και Απαγγελία	Εκφωνητική ψαλτική πράξη
14. Ψαλτική Τέχνη-Νέο Στιχηράριο	Νέο Στιχηράριο I
15. Σύγχρονη θεώρηση του Τυπικού	Ζητήματα Τυπικού
16. Οι πατέρες της Εκκλησίας και η Ψαλτική Τέχνη	-
17. Παλαιά Σημειογραφία (Προθεωρίες)	Θεωρητικές Συγγραφές της Ψαλτικής Τέχνης (14^{ος}-18^{ος} αι)
18. Ψαλτική Τέχνη-Παλαιά Παπαδική	Παπαδική (14^{ος} αι.)
19. Ορθογραφία βυζαντινής εκκλησιαστικής μουσικής	Ορθογραφία της Σημειογραφίας της Νέας Μεθόδου
20. Θεωρία και Πράξη-Παλαιό Στιχηράριο	Παλαιό Στιχηράριο
21. Λαογραφία-Παραδοσιακός Πολιτισμός-Κοσμική μεταβυζαντινή μουσική (κανονάκι)	Εισαγωγή στην Ελληνική Παραδοσιακή Μουσική
22. Η γλώσσα των ύμνων	-
23. Ψαλτική Τέχνη-Νέα Παπαδική	Παπαδική (17^{ος}-18^{ος} αι.)
24. Εισαγωγή στην Παιδαγωγική της Ψαλτικής	Διδακτική της Ψαλτικής Τέχνης
25. Θεωρία και Πράξη-Παλαιά Παπαδική	Παπαδική (15^{ος} αι.)
26. Σύγχρονη Υμνογραφία	Υμνογραφία (19^{ος}-20^{ός} αι.)
27. Θεωρία και Πράξη-Νέα Παπαδική	Παπαδική (18^{ος}-19^{ος} αι.)
28. Παλαιογραφία Βυζαντινής Μουσικής	-
29. Διεύθυνση βυζαντινής χορωδίας	
30. Εξωτερική μουσική-Συγκριτική θεωρία	Εξωτερική Μουσική (συγκριτική θεωρηση)
31. Μουσικοθεραπεία διά της Ψαλτικής Τέχνης	Μουσικοθεραπευτική διάσταση της Ψαλτικής Τέχνης
32. Θεωρία και Πράξη-Νέο Στιχηράριο	Νέο Στιχηράριο II
33. Ψαλτική Τέχνη-Μαθηματάριο	Μαθηματάριο
34. Χειρόγραφοι και έντυπη παράδοση του ψαλτικού ρεπερτορίου	-
35. Η Βυζαντινή Καλοφωνία-Καλοφωνικοί Ειρμοί	Καλοφωνικό Ειρμολόγιο

- Με **πλάγια στοιχεία** επισημαίνονται τα καλλιτεχνικής προοπτικής πρακτικά μαθήματα ψαλτικής επιτέλεσης.
- Με **έντονα στοιχεία στην αριστερή στήλη** επισημαίνονται μαθήματα που κατά την εκτίμηση της ΕΕΑ πρέπει να απαλειφθούν από το Πρόγραμμα. Το μεν μάθημα της **«Διεύθυνσης Βυζαντινής Χορωδίας»** δεν κρίνεται εφικτό, λόγω της προφανούς πρακτικής υφής του, να διδαχθεί επαρκώς μέσω της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, το δε μάθημα της **«Διαχείρισης της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς»** δεν αξιολογείται ως συναφές με τους μαθησιακούς στόχους του Προγράμματος.

Τέλος, για τα «Μαθήματα Επιλογής Αγγλικών I & II» προτείνεται να δοθεί έμφαση στην εξοικείωση των φοιτητών με τη διεθνώς χρησιμοποιούμενη αγγλόφωνη μουσική ορολογία, ειδικότερα δε την ψαλτική και βυζαντινομουσικολογική.

Συνιστάται να εισαχθούν επιπλέον στο Πρόγραμμα και μαθήματα εγκυκλοπαιδικού χαρακτήρα, τα οποία τώρα απουσιάζουν τελείως· π.χ. μαθήματα σχετικά με τις μουσικές παραδόσεις άλλων ορθόδοξων λαών η/και άλλων χριστιανικών εκκλησιών. Εκ των ων ουκ άνευ για ένα πανεπιστημιακό πρόγραμμα κρίνεται επιπροσθέτως η παροχή γενικότερων μουσικών γνώσεων, όπως η στοιχειώδης εξοικείωση με την ευρωπαϊκή σημειογραφία και μουσική θεωρία ή με την παγκόσμια ιστορία της μουσικής. Τα αντικείμενα αυτά θα μπορούσαν να διδαχθούν σε συνεργασία με το ήδη υπάρχον πρόγραμμα Μουσικής, που λειτουργεί στο Πανεπιστήμιο. Τέλος, κρίνεται απαραίτητη η αναφορά σε ζητήματα Ρυθμού στην Ψαλτική Τέχνη, καθώς και Τελετουργικής-Εθιμοτυπίας στη Λατρεία.

Σχετικά με την αλληλουχία των προτεινόμενων μαθημάτων παρατίθενται ενδεικτικά στη συνέχεια δύο πίνακες με προτάσεις της ΕΕΑ για τα ψαλτικά (κατά γένος/είδος) και τα θεωρητικά (κατά θεματικές ενότητες) αντικείμενα:

ΑΛΛΗΛΟΥΧΙΑ ΨΑΛΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ
Προθεωρία Ψαλτικής Τέχνης I
Προθεωρία Ψαλτικής Τέχνης II
Εκφωνητική ψαλτική πράξη
Φωνητική-Ορθοφωνία
Ειρμολόγιο (σύντομο)
Ειρμολόγιο (αργό)
Νέο Στιχηράριο I
Νέο Στιχηράριο II
Παλαιό Στιχηράριο

Παπαδική (18^{ος}-19^{ος} αι.)
Παπαδική (17^{ος}-18^{ος} αι.)
Παπαδική (15^{ος} αι.)
Παπαδική (14^{ος} αι.)
Καλοφωνικό Ειρμολόγιο
Μαθηματάριο

ΑΛΛΗΛΟΥΧΙΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ
Ιστορική επισκόπηση της ψαλτικής παράδοσης
Χειρόγραφη και έντυπη παράδοση του ψαλτικού ρεπερτορίου
Οι πατέρες της Εκκλησίας και η Ψαλτική Τέχνη
Αρμονικά-Κατατομή Μονοχόρδου
Θεωρητικές Συγγραφές της Ψαλτικής Τέχνης (14^{ος}-18^{ος} αι)
Παλαιογραφία Βυζαντινής Μουσικής
Ορθογραφία της Σημειογραφίας της Νέας Μεθόδου
Μορφολογία-Ανάλυση στην Ψαλτική Τέχνη
Εξωτερική Μουσική (συγκριτική θεώρηση)
Διδακτική της Ψαλτικής Τέχνης
Μουσικοθεραπευτική διάσταση της Ψαλτικής Τέχνης

3. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

- **Συνέργεια Έρευνας Διδασκαλίας**

4. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ, ΦΟΙΤΗΤΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥ ΔΙ- ΔΑΚΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

- Διοικητικοί Μηχανισμοί
- Υποδομές/Υποστήριξη
- Οικονομικοί Πόροι

5. ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Οι υποδομές του Πανεπιστημίου, οι οποίες χρησιμοποιούνται και από το Προπτυχιακό Πρόγραμμα Βυζαντινής Μουσικής – Ψαλτικής Τέχνης (εξ Αποστάσεως) – στο εξής, για συντομία ΠΠΒΜΨΤεξα – είναι αξιόλογες και καλύπτουν αναμφίβολα, από τεχνική άποψη, τις απαιτήσεις του εν λόγω προγράμματος.

Η ΕΕΑ έχει να κάνει ορισμένες παρατηρήσεις σχετικά με τη σύνολη οργάνωση του ΠΠΒΜΨΤεξα, δεδομένου μάλιστα ότι το πρόγραμμα υλοποιείται καθ' ολοκληρίαν εξ αποστάσεως και ότι το αντικείμενο του προγράμματος καθαυτό έχει μερικά ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. Ενώ πολλά από τα χαρακτηριστικά του προγράμματος αναφέρθηκαν στις συζητήσεις επί τόπου και περιλαμβάνονται στις γενικές διατάξεις και αρχές λειτουργίας του EUC, ωστόσο, δεν αποτυπώνονται στην περιγραφή του συγκεκριμένου Προγράμματος, όπως θα έπρεπε. Έτσι, μέσα στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕΑ επισημαίνει τα εξής:

1. Όπως είναι γνωστό, τα μαθήματα εξ αποστάσεως πρέπει να οργανώνονται με βάση τις πυκνές και ουσιώδεις αλληλεπιδράσεις μεταξύ διδάσκοντος και διδασκόμενου – καθώς το τυπικό και σύνηθες δασκαλοκεντρικό μοντέλο των δια ζώσης μαθημάτων είναι εντελώς αναποτελεσματικό σε μαθήματα εξ αποστάσεως. Οι αλληλεπιδράσεις αυτές, ωστόσο, δεν περιγράφονται με σαφήνεια στο ΠΠΒΜΨΤεξα. Επιπλέον, οι περιγραφές των μαθημάτων ακολουθούν ένα ενιαίο πρότυπο και περιγράφουν τα μαθήματα χωρίς διαφοροποίηση – όπως θα έπρεπε να συμβαίνει σε μαθήματα που είναι τελείως διαφορετικής φύσεως, όπως, για παράδειγμα, τα μαθήματα που βασίζονται αποκλειστικά σε εκμάθηση τυπικών γνώσεων σε σχέση με μαθήματα που περιλαμβάνουν καλλιτεχνικές δεξιότητες όπως ψαλτικής και άλλες ανάλογες. Οι διαφοροποιήσεις αυτές θα πρέπει να περιγράφονται στο πρόγραμμα με ενάργεια και σαφήνεια για κάθε ένα από τα μαθήματα. Επιπλέον, όπως είναι προφανές, λόγω της ειδικής φύσεως του ΠΠΒΜΨΤεξα και ορισμένων μαθημάτων, είναι ενδεχόμενο η πραγματική διάρκεια των μαθημάτων να είναι κατά πολύ μεγαλύτερη της τυπικής (περιπτώσεις σπουδαστών που ζουν σε περιοχές με μεγάλη διαφορά στην ώρα, περιπτώσεις εξατομικευμένης διδασκαλίας με μαθήματα ορθοφωνίας και φωνητικής κ.ά.). Το πρόγραμμα θα πρέπει να περιγράφει με μεγάλη καθαρότητα την πρόβλεψη για τις περιπτώσεις αυτές (διδάσκοντες, πραγματική διάρκεια) μέσα στο συγκεκριμένο πλαίσιο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Επιπλέον, ο αριθμός των Συνεδριών ανά εξάμηνο δεν είναι σαφώς προσδιορισμένος. Αναφέρεται ο ελάχιστος αριθμός 6, αλλά δεν είναι σαφές ότι πραγματι αυτός είναι ο αριθμός – όπως και αν η παρουσία των φοιτητών είναι υποχρεωτική. Εξάλλου, αναφέρθηκε και η αναγκαιότητα ύπαρξης συνεδριών δια ζώσης – χωρίς ωστόσο να καταστεί σαφής ο αριθμός τους, η διαδικασία υλοποίησής τους κ.λπ.
2. Η Ομάδα Παιδαγωγικού Σχεδιασμού έχει μια πολύ καλή σύνθεση και θα πρέπει να δώσει πολύ λεπτομερείς οδηγίες για την οργάνωση μαθημάτων που έχουν καλλιτεχνική φύση και συνδέονται με κάποιου είδους επιτέλεση (performance).
3. Η ανατροφοδότηση των διδασκόντων αναφορικά με την αξιολόγηση του διδακτικού τους έργου από τις φοιτήτριες και τους φοιτητές δεν περιγράφεται με σαφήνεια, καθώς δεν έχουν προσδιοριστεί συγκεκριμένες διαδικασίες για το θέμα αυτό. Δεν είναι επίσης

γνωστό το σχετικό ερωτηματολόγιο στο οποίο οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα απαντούν, αξιολογώντας το διδακτικό προσωπικό και την εν γένει οργάνωση του ΠΠΒΜΨΤεξΑ.

4. Δεν είναι ακόμη γνωστό, εάν για την αξιολόγηση των φοιτητών θα χρησιμοποιηθούν προσωπικά δεδομένα (για παράδειγμα εξέταση αναλυτικών δεδομένων του συστήματος, log files για να διαπιστωθεί πόσο συχνά οι φοιτητές «εισέρχονται» στο σύστημα και τί ακριβώς κάνουν), καθώς και αν οι φοιτητές είναι ενήμεροι για τις διαδικασίες αυτές και δίνουν τη σύμφωνη γνώμη τους.
5. Οι υποδομές και οι μηχανισμοί υποστήριξης των φοιτητριών και φοιτητών κρίνονται ως ικανοποιητικές και είναι εύκολα προσβάσιμες. Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές ενημερώνονται επαρκώς για τις διαθέσιμες εκπαιδευτικές υποδομές του ΠΠΒΜΨΤεξΑ και υπάρχουν διαδικασίες κατάρτισης και ενημέρωσής τους, εφόσον χρειαστεί. Υπάρχουν διαδικασίες, συστηματικές, για τον έλεγχο και τη βελτίωση των υπηρεσιών αυτών. Η προετοιμασία του διδακτικού προσωπικού, το οποίο δεν είναι αναγκαστικά ενήμερο σε ό,τι αφορά την εξ αποστάσεως διδασκαλία, περιγράφεται, αλλά η περιγραφή αυτή δεν είναι πολύ ικανοποιητική, καθώς οι εκπαιδευτές στο πρόγραμμα προετοιμασίας των διδασκόντων δεν περιγράφονται (όχι ως φυσικά πρόσωπα, αλλά ως προσόντα) και δεν αναφέρεται με σαφήνεια και αναλυτικά το περιεχόμενο της επιμόρφωσης ανά αντικείμενο, αν συμπεριλαμβάνεται κάποιου είδους Πρακτικής Άσκησης ή Μικροδιδασκαλίας κ.λπ.
6. Το εν γένει διδακτικό υλικό, που περιλαμβάνει εγχειρίδια, αλλά και πολυμεσικούς πόρους (όπως βίντεο πρωτογενή, αλλά και παραπομπές σε γνωστές πηγές ψηφιακών πόρων, όπως το YouTube και εξειδικευμένα ψηφιακά αποθετήρια) πληροί κατ' αρχήν τα κριτήρια διδακτικού υλικού της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και, σύμφωνα με τις δηλώσεις των υπευθύνων του ΠΠΒΜΨΤεξΑ, επικαιροποιείται τακτικά. Ωστόσο, παρατηρείται μια σχετική έλλειψη υλικού που θα υποστήριζε την αλληλεπίδραση διδασκόντος και φοιτητών ή των φοιτητών μεταξύ τους.
7. Οι υπηρεσίες ηλεκτρονικής βιβλιοθήκης, οι οποίες είναι σε διαδικασία πλήρους ανάπτυξης, είναι υψηλού επιπέδου και εναρμονίζονται με τις διεθνείς πρακτικές. Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές, αλλά και οι διδάσκουσες και οι διδάσκοντες, έχουν άμεση και απρόσκοπτη πρόσβαση στους ψηφιακούς αυτούς πόρους, από οπουδήποτε (υπό την προφανή αίρεση της ύπαρξης σύνδεσης με το Διαδίκτυο). Ωστόσο, αν και η πρόσβαση στην ψηφιακή βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου, όπως και ο εν γένει εμπλουτισμός της βιβλιοθήκης, ακολουθούν τα πρότυπα του EUC, τα οποία είναι πολύ ικανοποιητικά, δεν είναι γνωστός ο αριθμός και η ποιότητα των τεκμηρίων που είναι σχετικά με το ΠΠΒΜΨΤεξΑ.
8. Η ΕΕΑ θεωρεί απαραίτητη την πραγματοποίηση δοκιμαστικών μαθημάτων με τη συμμετοχή τουλάχιστον 10 εκπαιδευομένων, κατά τα οποία ο καθηγητής θα διδάσκει ένα μουσικό μέλος, οι δε μαθητές θα καλούνται να το αποδώσουν ένας-ένας ή όλοι μαζί, δεχόμενοι διορθώσεις από τον καθηγητή, όπως ακριβώς γίνεται σε ένα συμβατικό μάθημα ψαλτικής. Στόχος είναι η διαπίστωση της ομαλής λειτουργίας του συστήματος.

6. ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Δεν υφίστανται.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ¹

Εν κατακλείδι, η ΕΕΑ προτείνει για το Πρόγραμμα τον τίτλο **Ψαλτική Τέχνη** (συνοδευόμενο πιθανώς από περαιτέρω, εντός παρενθέσεως, προσδιορισμό), ως σαφέστερα δηλωτικό και περιγραφικό της σαφούς καλλιτεχνικής-επιτελεστικής προοπτικής του. Οι λοιπές παρατηρήσεις και συστάσεις της ΕΕΑ συμπυκνώνονται στα παραπάνω σχετικά πεδία (1, 2 και 5) και αναμένεται να ληφθούν σοβαρά υπόψη.

¹ Σημειώνεται ότι στο σημείο αυτό, η Επιτροπή Εξωτερικής Αξιολόγησης αναμένεται να τεκμηριώσει τα ευρήματα και τις εισηγήσεις της. Δεν αναμένεται από την Επιτροπή Εξωτερικής Αξιολόγησης να υποβάλει εισήγηση για έγκριση ή απόρριψη του υπό αξιολόγηση προγράμματος σπουδών. Η εν λόγω απόφαση εμπίπτει στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Συμβουλίου του Φορέα Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας της Ανώτερης Εκπαίδευσης.

Όνοματα και υπογραφές Προέδρου και Μελών της Επιτροπής Εξωτερικής Αξιολόγησης:

Όνομα:	Υπογραφή:
Χαλδαιάκης Αχιλλεύς	
Δαγδιλέλης Βασίλειος	
Μακρής Ευστάθιος	
Καραγκούνης Κων/νος	
Ζαχαριάδου Χρυστάλλα	

Ημερομηνία: 12 Ιουλίου 2019

300_1_1_external_evaluation_report_program_template.docx